

Klima og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

15.01.2024

NHO Viken Oslo, NHO Innlandet og NHO Vestfold og Telemarks innspill til stortingsmeldinger for klima og naturmangfold.

NHO Viken Oslo, NHO Innlandet og NHO Vestfold og Telemark organiserer 15 300 medlemmer, mer enn 1/3 av NHOs totale medlemsmasse, og medlemsbedriftene i regionen sysselsetter rundt 340 870 årsverk.

NHO tar både klima- og naturutfordringene på alvor, og legger Norges ambisjoner og internasjonale avtaler til grunn for bedriftenes arbeid.

Samtidig må vi løse disse utfordringene uten å ende opp i en tillitskrise og handlingslammelse.

- Norge ligger på etterskudd i klimagjennomføringen. Vi må unngå at neste generasjon mister fremtidshåp om en levelig planet. NHO sin Ung-undersøkelse viser at kun 2% har full tillit til at dagens ledere vil klare å løse samfunnets utfordringer.
- Norsk næringsliv taper marsjfart i grønn nærings- og industriutvikling sammenlignet med andre land. Vi må sikre utslippskutt og samtidig bidra til jobbskaping.
- Norske myndigheter viser at det er mulig å bygge bro mellom klima- og naturarbeidet. Vi må skape større forståelse for at det ene ikke kan utelukke det andre.
- Norske bedrifters markeder internasjonalt preges av uro og økende mistillit til internasjonalt samarbeid. Norge må øke farten for å sørge for at vi er tett påkoblet prosessene og ambisjonene til EU.

Utgangspunktet er godt: I flere hundre år har vi bygget kompetanse og teknologi for å høste og eksportere deler av ressursgrunnlaget. Det er ikke særegent for Norge, men ressursgrunnlaget er likevel ulikt fordelt på planeten. Norge er særlig godt utstyrt med rike naturressurser; fossile, fornybare, biologiske og mineraler, både på land og til havs. Det har gitt oss et potensial for å bidra med løsninger som andre land mangler og som de trenger for sin egen utvikling. Det medfører også et ansvar for å finne gode løsninger for bærekraftig utvikling når vi tar ut disse naturverdiene.

Menneskelig aktivitet er avhengig av vi respekterer naturens tåleevne. Mange næringer er avhengig av bruk av natur i sine verdikjeder og næringene har direkte og indirekte påvirkning på naturens økosystemer og biologisk mangfold. Tap av naturmangfold er en stor trussel mot bærekraftig utvikling, og global oppvarming er en av de største truslene mot naturens økosystemer. Det kreves rask skalering av mer fornybare og sirkulære løsninger som sikrer at Norges forpliktelser og ambisjoner nås i tide.

NHO Viken Oslo, NHO Innlandet og NHO Vestfold og Telemark vil komme med innspill til regionalt arbeid for Østlandet med stortingsmelding om klima- og naturmangfold. Innen flere av områdene som trekkes

frem er det igangsatt tiltak – som vi ser er svært viktige for måloppnåelsen innen områdene som er tema for de to stortingsmeldingene. Vi vil trekke frem følgende hovedpunkter:

1. **Kraftløftet:** Vi må se klima- og energipolitikken i tettere sammenheng. Vi går mot en strammere kraftbalanse om få år. Mange bedrifter er bekymret for høyere strømpriser og tilgang på kraft og nettkapasitet. For flere bedrifter vil dette være forutsetningen for grønn omstilling/ elektrifisering? Behovet for mer kraft overstiger allerede langt de prosjektene som i dag ligger på bordet. Det må derfor jobbes målrettet med å få mer fornybar kraft, øke nettkapasitet og gjennomføre et krafttak for energieffektivisering. NHO og LO har gått sammen om denne satsingen – som vil legge et godt grunnlag for tett involvering av næringslivet som viktig part for å levere på målsettingene. Vi viser til den nasjonale rapporten som ble lagt frem av partene den 5. januar 2024 for en oppsummering av de nasjonale behovene og forslag til tiltak.
2. **Bærekraftsløftet:** Det trengs mer offentlig-privat samarbeid om Bærekraftsmålene. Kompetansebehovet er stort, og ressursene er få. Det er behov for å heve kompetansen blant offentlig planmyndighet og private aktører for å styrke forståelsen for felles behov for å løse klima- og naturkrisen. Mer forutsigbarhet og verktøy for å ettergå klima- og naturkrav i verdikjeden i anbudsrunder må på plass. Nesten alle mål og delmål i bærekraftsagendaen har koblinger til arbeidslivet. NHO, KS og LO har gått sammen for å etablere Bærekraftsløftet. Bærekraftsløftet kobler samfunnsbehov til løsninger næringslivet kan levere på, og som vil gi større markeder for bedrifter og positiv utvikling og gevinster for samfunnet.
3. **Grønt industriløft:** Vi har fortsatt mange fortrinn som kan utvikles i grønne verdikjeder med stort eksportpotensial: Batteri, havvind, hydrogen og CCS. Investeringene er store, og markedene er umodne. Skal vi lykkes med å posisjonere oss må rammevilkår med gode ordninger for statlig risikoavlastning være tilgjengelig.
4. **Rettferdig omstilling:** Det trengs et mer forutsigbart rammeverk som sikrer god gjennomføringsevne av klima- og naturpolitikken i samarbeid med EU. Løsningene finnes i brede politiske kompromisser som også trykker jobber og hindrer gule vester og polarisering.
5. **Kunnskap og kompetanse:** Omstilling til et lavutslippssamfunn haster. Små og mellomstore bedrifter har behov for kunnskap og kompetanse om løsninger og krav for å holde tritt med omstillingen fra EU. Næringslivet pålegges en betydelig del av ansvaret, med det må det følge tilgjengelige verktøy for opplæring og kompetanse som er hensyntatt internasjonal forskning og utviklingsarbeid.

Avslutningsvis vil vi oppsummere med tiltak NHO mener er sentrale for å nå natur- og klimamålene. Hovedbudskapet fra NHO Viken Oslo, NHO Innlandet og NHO Vestfold og Telemark er å løfte i fellesskap. Nå har vi en unik mulighet til å sette lovpålagte krav og bruke innovasjonsdrivende signal for å få prosessene i gang. Dette krever et samarbeid med næringslivet for å sette fart og nå målene.

- Næringslivet er en viktig leverandør av løsninger for å nå målene knyttet til både klima og naturmangfold – samarbeidstiltak er viktig. Her er offentlig-privat samarbeid svært viktig for å oppnå gode løsninger - vi peker på Innovasjonspartnerskap, LUP etc.
- Offentlige anskaffelser og krav i regelverket – det offentlige har et spesielt ansvar for å drive fram løsninger som møter fremtidens krav – som står til utviklingen i EU som er sterkt markedsdrevet i sine tiltak.
- Myndighetene må stille krav - både lover og avgifter er viktige innovasjonsdrivere og kan benyttes mer aktivt enn i dag. Næringslivet tilpasser seg raskt og finner nye innovative løsninger når f.eks avgifter blir innført.

- Offentlige rammebetingelser og stimulerende finansielle ordninger må på plass. Myndighetene må sette tydelige krav til kommunene om å ta ansvar for å ivareta areal- og naturmangfold.

Vennlig hilsen
Næringslivets Hovedorganisasjon
NHO Viken Oslo, NHO Innlandet, NHO Vestfold Telemark

Vegard Einan
Regiondirektør NHO Viken Oslo

Kristin Saga
Regiondirektør NHO Vestfold og Telemark

Jon Kristiansen
NHO Innlandet